

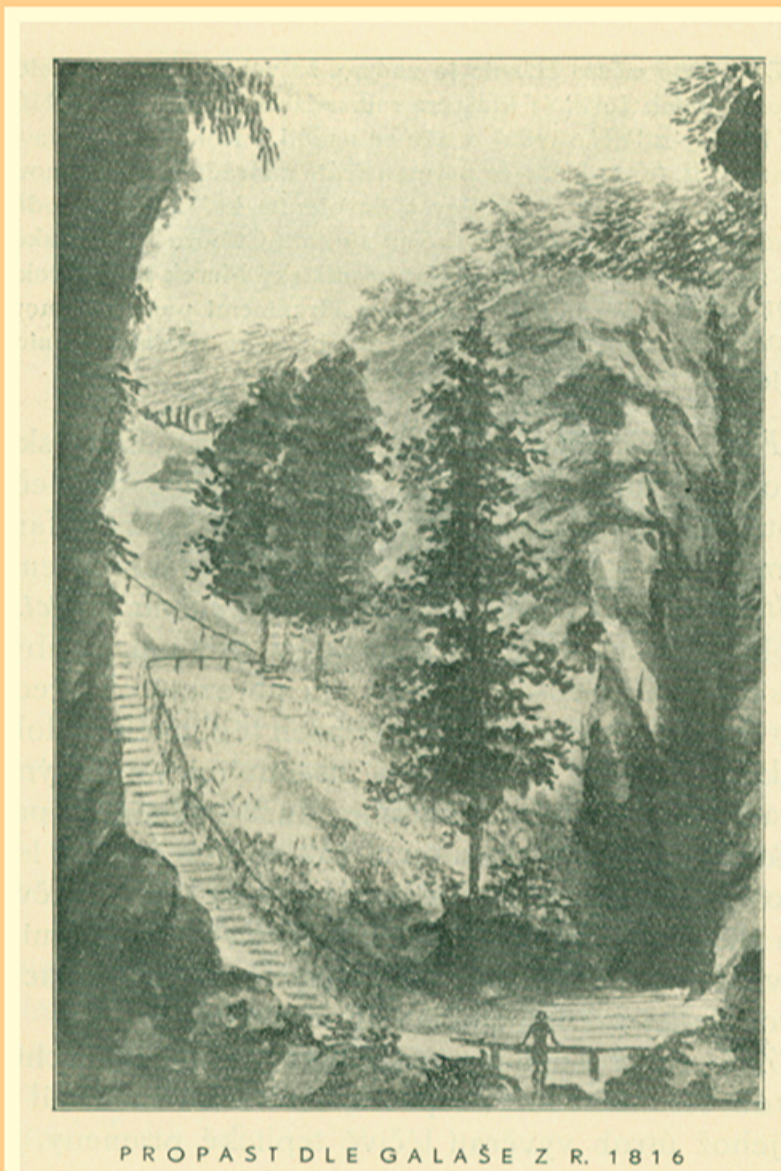
Naučná stezka Kolem Hranické propasti 5 HRANICKÁ PROPAST

Hranická propast je nejhlubší propastí České republiky a od 27. září 2016 také nejhlubší zatopenou propastí světa. Toho dne naměřil dálkově ovládaný robot firmy GRALmarine hloubku 404 m pod hladinou. Celková změřená hloubka propasti včetně její suché části činí 473,5 m.

Lidé znali Hranickou propast od nepaměti. Pod různými názvy se objevuje v lidových pověstech, které přičítaly její vznik nadpřirozeným silám. První písemná zmínka o ní pochází z roku 1580. Jan Amos Komenský ji zakreslil v roce 1627 do své slavné Mapy Moravy jako „Propast“.

Hranická propast je také nejstarším krasovým jevem v ČR zaznamenaným do topografické mapy. Na obrázku výřez Komenského Mapy Moravy z roku 1627.

Kresba Hranické propasti od Josefa Heřmana Agapita Gallaše z roku 1816.

Hranická propast vznikla hydrotermálním krasovým procesem. Agresivní uhlíčitá kyselka vystupující z hlubokých puklin rozpouštěla zespodu vápencový masiv, až došlo ke zřícení tenkého stropu dutiny a otevření na povrch. Převážná část prostor je zaplavena kyselkou, kterou probublává oxid uhlíčitý. Pouze na hladině Jezírka leží tenká vrstvička dešťové vody. Vedle zatopených částí se v Propasti nacházejí také suché jeskyně.

Charakter suchých částí Propasti – prostora Rotunda suchá.

V Propasti se vyskytuje unikátní typ výzdoby – raftové stalagmity. Snímek je z prostoru Nebe II. Stejně útvary uvidíte také na návštěvní trase Zbrašovských aragonitových jeskyní.

? Čím je zaplavena Hranická propast – vodou nebo kyselkou?

ŘEZ HRANICKOU PROPASTÍ A MACOCHOU

Učebnice zeměpisu donedávna uváděly jako naši nejhlubší propast Macochu v Moravském krasu. Obě propasti můžeme porovnat ve svislém řezu a obdivovat impozantní hloubku zatopených částí Hranické propasti.

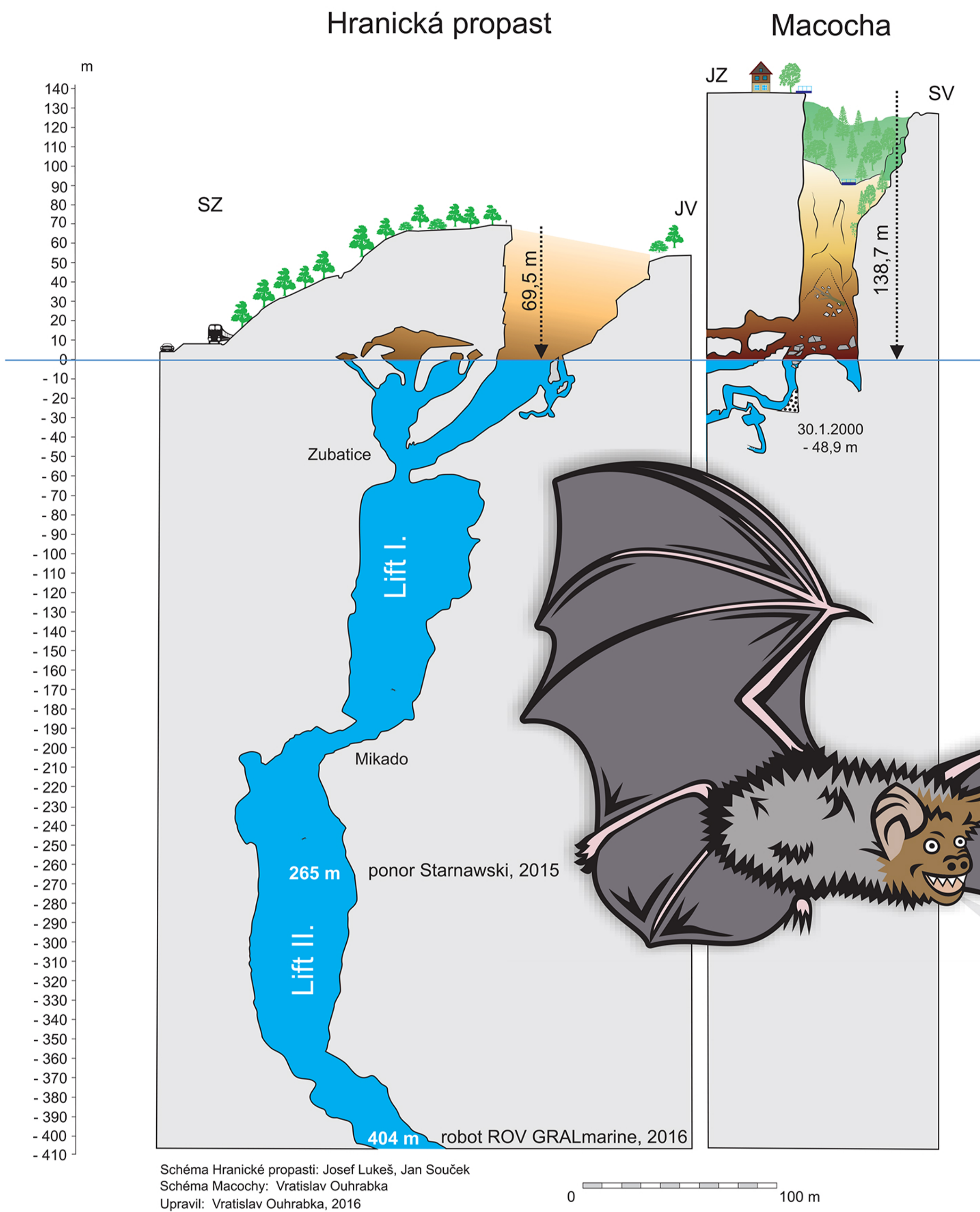

Schéma Hranické propasti: Josef Lukeš, Jan Souček
Schéma Macochy: Vratislav Ouhrabka
Upravil: Vratislav Ouhrabka, 2016

Potápěči před ponorem na hladině Jezírka.

Potápěčský průzkum v části zvané New York.

Zatopené části Hranické propasti už od roku 1961 soustavně zkoumají potápěči, kteří kromě hloubkového průzkumu přinášejí také nové odborné poznatky. Nejhlubší místo dosažené v Propasti člověkem leží v hloubce 265 metrů a dosáhl jej polský potápěč Krzysztof Starawski (21. 8. 2015). Hluběji už se musí pouštět měřicí sondy. Potápěčský průzkum provádí Česká speleologická společnost, základní organizace 7-02 Hranický kras.

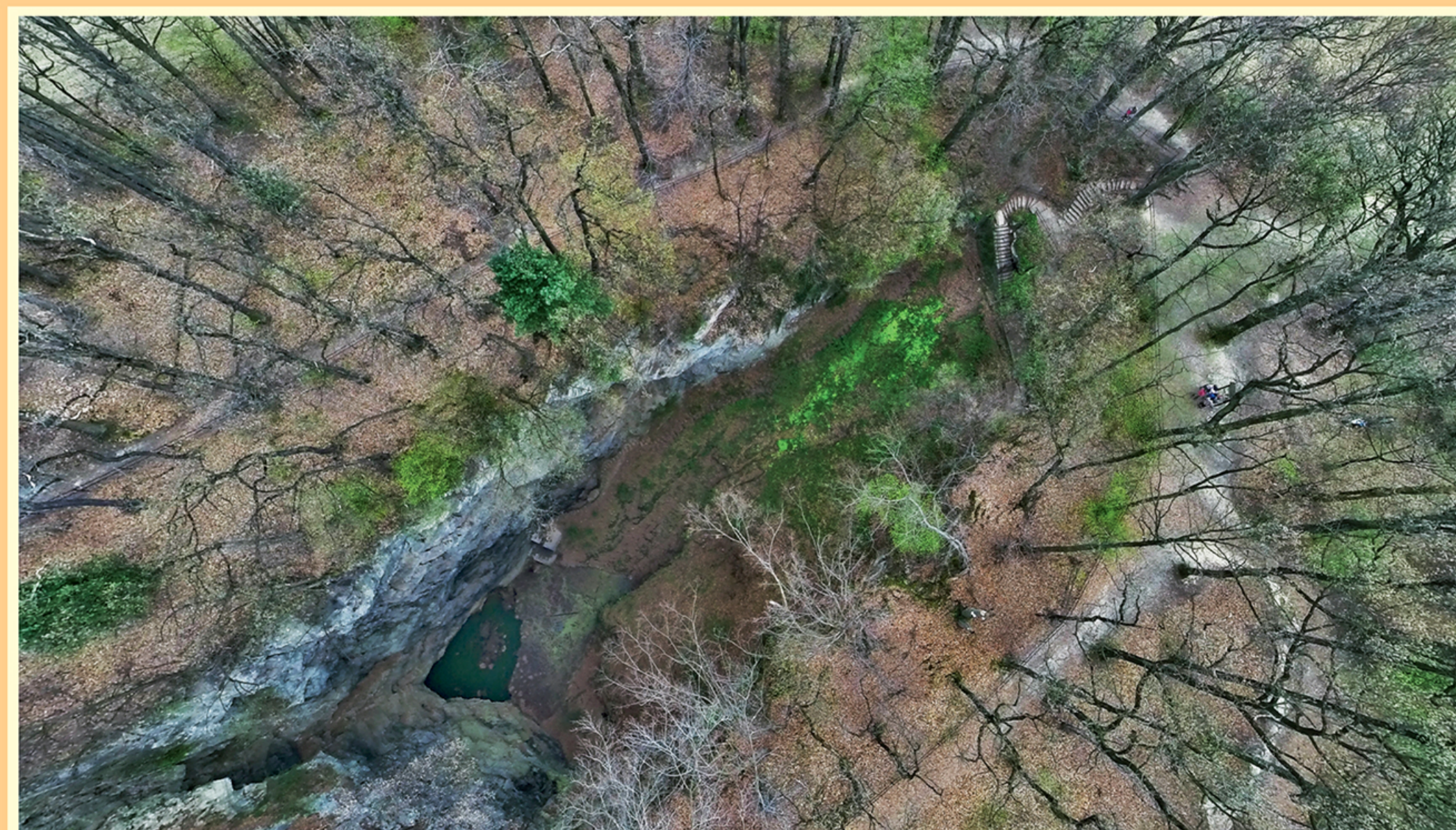

Příprava potápěčů před zanořením.

Zatímco lidé se musí potopit do hloubky 47 m, aby se dostali do jeskyně Rotunda, my netopýři jsme si naši puklinu ve skále asi 10 m nad hladinou.

Odpověď: Samozřejmě kyselkou. Ta vyplňuje několikasetmetrové hlubiny Propasti, a jenom při hladině Jezírka se vyskytuje pár centimetrů dešťových srážek.

Netypický způsob vzniku Propasti směrem zdola nahoru také vysvětluje její extrémní hloubku. Suchá část je hluboká 69,5 m, zaplavené prostory jsou zatím změřeny do hloubky 404 m. Teoretická hloubka Propasti se může pohybovat v řádu kilometrů či dokonce jejich desítek. Podle nových názorů ji totiž neomezuje jen mocnost zdejších vápenců, ale termální fluida prostupují i nekrasovými horninami pod nimi, v místech styku prastarých kontinentů (tzv. litosférických desek) hluboko v geologické minulosti.

Pohled na Hranickou propast z ptáčích perspektivy.

Průzkum v hloubce okolo šedesáti metrů v prostře Lift.

